

LATVIJAS REPUBLIKA
KRUSTPILS NOVADA BĀRIŅTIESA

Reģ. Nr.90009388952, Rīgas 150a, Jēkabpils, LV- 5202, tālr.: 652 37612, fakss: 652 37611, e-pasts: barintiesa@krustpils.lv

Jēkabpili

20.01.2017. Nr. 1 – 14/70

**Krustpils novada domes
priekšsēdētājam**

Rīgas iela 150a, Jēkabpils, LV 5202

Par bāriņtiesas darbu 2016.gadā

Bāriņtiesa atbilstoši Bāriņtiesu likuma 5.panta ceturtajai daļai sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību, pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājas lapā. Bāriņtiesa, sniedzot ziņojumu par savu darbību 2016.gadā, ievēro Fizisko personu datu aizsardzības likuma nosacījumus un Bāriņtiesu likuma 17.panta sestā punkta un 78.pantā minēto aizliegumu par ziņu izpaušanu trešajām personām, pildot amata pienākumus.

Darba organizācija

Krustpils novada bāriņtiesa (turpmāk tekstā – Bāriņtiesa) ir pašvaldības izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kuras darbības teritorija ir Krustpils novada administratīvā teritorija. Pamatojoties uz Bāriņtiesu likumu, Bāriņtiesa prioritāri nodrošina bērna vai aizgādībā esošās personas tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Bāriņtiesas sastāvā strādā priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietniece, trīs bāriņtiesas locekles un bāriņtiesas sekretāre. Bāriņtiesas darbinieki regulāri pilnveido savas profesionālās zināšanas, apmeklējot Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas (turpmāk – VBTAI), Latvijas Pašvaldību mācību centra organizētās maksas un bezmaksas apmācības, seminārus un kursus, lai pilnvērtīgi varētu veikt savus darba pienākumus.

Bāriņtiesā 2016.gada septembrī notika VBTAI plānotā pārbaude, kuras rezultātā Bāriņtiesa saņēma vienu veicamo uzdevumu un mutvārdos bija pausti atzinīgi vārdi par ieguldīto darbu un kvalitatīvām administratīvajām lietām.

Bāriņtiesai atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir jāievada ziņas par nepilngadīgām personām IeM IC NPAIS sistēmā, ko Bāriņtiesa arī aktīvi dara.

Bāriņtiesai atbilstoši normatīvajiem aktiem jāsniedz ziņas UGF par pieņemtajiem lēmumiem par aizgādības tiesību pārtraukšanu un atjaunošanu, par aizbildnības nodibināšanu un aizbildņa iecelšanu, par aizbildnības izbeigšanos un aizbildņa atlaišanu vai atcelšanu. Bāriņtiesai jāsniedz ziņas VSAA par personām, kurām ir tiesības vai ir izbeigušās tiesības uz valsts sociālajiem pabalstiem.

Iegūstot visus pierādījumus, lai sagatavotu motivētu lēmumu, vienas jaunierosinātās lietas apjoms dažkārt sasniedz vairāk kā 100 (simts) lapu apjomu ar informāciju. Bāriņtiesai ir jāanalizē iegūtā informācija, lai pieņemtu pamatotu un motivētu lēmumu, un lēmums dažkārt ir pat uz 10 (desmit) un vairāk lapām. Katrā uzsāktajā un aktīvajā pārraudzībā esošajā lietā Bāriņtiesa iegulda lielu darba apjomu un cilvēkresursus, lai iegūtu visu nepieciešamo informāciju un pieņemtu objektīvus un tiesiskus lēmumus.

Bāriņtiesa 2016.gadā vairākas reizes gan ar pašvaldības laikraksta, gan ar novada mājas lapas www.krustpils.lv starpniecību uzrunāja Krustpils novada iedzīvotājus un lūdza pārdomāt savas spējas un vēlmi sniegt ģimenisku vidi bērniem, kļūstot par audžuģimeni. No

sabiedrības gandrīz nekāda interese netika izrādīta, neviena persona vai ģimene neizteica vēlmi kļūt par audžuģimeni.

Saskaņā ar bāriņtiesā esošajiem reģistrācijas žurnāliem:

- Nosūtītās korespondences žurnālā tika veikti 852 ieraksti.
- Saņemtās korespondences žurnālā tika veikti 717 ieraksti.
- Iesniegumu reģistrācijas žurnālā tika veikti 140 ieraksti.
- Bāreņu un bez vecāku gādības palikušo bērnu apliecību reģistrācijas žurnālā tika veikti 14 ieraksti.

tika veikti 14 ieraksti.

- Bāriņtiesas priekšsēdētāja rīkojumu žurnālā tika veikti 44 ieraksti.
- No pašvaldības saņemto rīkojumu, lēmumu žurnālā tika veikti 32 ieraksti.

Bāriņtiesā 2016.gadā tika pieņemti 57 lēmumi, 2 no tiem adopcijas jautājumos. Administratīvajā rajona tiesā viens lēmums par aizgādības tiesību pārtraukšanu tika pārsūdzēts, bet lieta vēl tiek izskatīta.

Krustpils novada domē netika saņemta neviena rakstveida sūdzība par bāriņtiesas darbu. Par bāriņtiesas darbu Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā tika saņemtas 7(septiņas) sūdzības. Vienā no tām Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija lūdza Bāriņtiesai veikt darbu ar ģimeni, jo iepriekš netika saņemta nekāda informācija, otrā iegūt papildus informāciju. Par saņemtajām sūdzībām un papildus sniegto informāciju netika saņemti apstiprinājumi, kas liecina, ka Bāriņtiesa rīkojās savas kompetences ietvaros.

Bāriņtiesa apmeklēja "Supervīzijas un atbalsta grupas nodarbības", kuras notiek Krustpils novada bāriņtiesā. Šīs nodarbības sniedz lielu atbalstu objektīvu lēmumu pieņemšanā un darbā ar ģimenēm.

Aizgādības lietas

Ģimene ir dabiska bērna attīstības un augšanas vide un katram bērnam ir neatņemamas tiesības uzaugt ģimenē, taču nereti vecāki nenodrošina atbilstošu bērnu aprūpi un uzraudzību, kā rezultātā nākas iejaukties iestādēm. 2016.gadā ar bāriņtiesas lēmumu 2 personām tika pārtrauktas 3 nepilngadīgo bērnu aizgādības tiesības, no tā 1 mātei, 1 tēvam. Iemesls – vienai no vecākiem pastāvēja faktiskais šķērslis – veselība, otrs nenodrošināja bērnu aprūpi un uzraudzību. Bērni tika nodoti aizbildnībā.

Ar tiesas spriedumu diviem vecākiem tika atjaunotas atņemtās aizgādības tiesības, pieci bērni no ārpusģimenes aprūpes (iestādes) atgriezās vecāku aprūpē. Šo ģimeņu uzraudzība turpinās.

Bāriņtiesa Jēkabpils rajona tiesā iesniedza 5 prasības pieteikumus, Daugavpils tiesai 1 prasības pieteikumu un tiesas ierosināja civillietas par aizgādības tiesību atņemšanu vecākiem. Izskatītājās civillietās tiesa apmierināja 4 Bāriņtiesas lūgumus, apstiprinot faktu, ka iesniegtie dokumenti un pierādījumi ir pienācīgā apjomā, lai apmierinātu prasības pieteikumu, kā rezultātā 2016.gadā 6 vecākiem atņemtas aizgādības tiesības. Vienā lietā Bāriņtiesa lūdza tiesu dot vecākam laiku sadarbībai ar iestādēm līdz 2017.gada maija mēnesim, ko tiesa akceptēja. Otrā lietā prasības pieteikums tiesā tika iesniegts 2016.gada decembra mēnesī. Abu lietas izskatīšana turpināsies 2017.gadā.

2016.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi Bāriņtiesu likuma 22.pantā, kur tas tika papildināts ar pirmo *prim* daļu, kas nosaka, *ka bāriņtiesa, ierosinot lietu par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam, veic riska novērtēšanu (vecāka līdzatkarība, problēmas neatzišana u.tml.), informē vecāku par sekām un uzdod viņam sadarbībā ar sociālo dienestu noteiktā termiņā novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus. Ja vecāks šajā termiņā kavējas novērst bērna attīstībai nelabvēlīgos apstākļus un bērna palikšana ģimenē var radīt draudus bērna dzīvībai un veselībai, bāriņtiesa lemj par aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākam un bērna šķiršanu no ģimenes.* Pamatojoties uz šo likuma panta daļu Bāriņtiesā 2016.gadā tika ierosinātas 4 jaunas lietas, no kurām vienas izskatīšana turpināsies 2017.gadā, bet 3 lietās tika lemts vecākiem nepārtraukt bērnu aizgādības tiesības.

2016.gadā vienam vecākam – tēvam tika atjaunotas pārtrauktās nepilngadīgo bērnu aizgādības tiesības.

Ārpusģimenes aprūpes lietu pārraudzība

Bez vecāku gādības palikušiem bērniem primāri tiek meklēta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē, institūcijās ievietojot bērnus tikai ar smagām veselības problēmām, kuriem atbilstošu aprūpi veselības stāvokļa dēļ nevar nodrošināt aizbildnis vai audžuģimene.

Ārpusģimenes aprūpē 2016.gadā kopā atrodas 22 bērni – audžuģimenē 1 bērns; aizbildnībā 18 bērni, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā 3 bērni („Kalkūnos”- 2, Ģimenes atbalsta centrā „Saulstari”- 1.).

Kopā 2016.gadā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās uzturēšanos pārtrauca 6 bērni – viens no tiem palika pilngadīgs, bet 5 bērni atgriezās vecāku aprūpē.

Kopā 2016.gada nogalē ir 3 aktīvās lietas par bērnu ievietošanu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

2016.gadā tika nodibinātas aizbildnības 7 bērniem, 4 personas ieceltas par aizbildņiem. Divi bērni dzimuši nepilngadīgām mātēm. Viena aizbildnības lieta tika saņemta pārraudzībai no citas bāriņtiesas.

Kopā 2016.gada nogalē ir 16 aktīvās aizbildnības lietas.

Krustpils novadā darbojas viena viesģimene, kura periodiski uzņem ciemos bērnu, kurš atrodas ārpusģimenes aprūpes iestādē.

Aizgādības lietas

Aizgādībā esošie cilvēki ir pilngadīgas personas ar ierobežotu rīcībspēju. Bāriņtiesa piedalās lietas izskatīšanā tiesā, iesniedzot pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā par rīcībspējas ierobežošanu.

Pamatojoties uz Civillikuma un Civilprocesa likuma prasībām, aizgādņiem likumdevējs ir uzlicis uzdevumu līdz 31.12.2016. iesniegt tiesā prasības pieteikumu par personas rīcībspējas pārskatīšanu. 2016.gadā visi aizgādņi savu pienākumu ir izpildījuši un iesnieguši prasības pieteikumus tiesā par rīcībspējas pārskatīšanu, līdz ar ko Bāriņtiesai, saņemot informāciju no tiesas, ir jāsniedz paskaidrojums tiesai par prasības pamatoību, jāiegulda liels darbs visu nepieciešamo ziņu izprasīšanai, atkārtotai personas apsekošanai dzīvesvietā, kā arī Bāriņtiesai ir jāveic saruna ar šo personu un jānoskaidro tās viedoklis par rīcībspējas ierobežošanu. Bāriņtiesai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma prasībām, ir jāsniedz paskaidrojums tiesai, jāpiedalās tiesas sēdē, dažkārt tās ir vairākas tiesas sēdes, lai tiesa varētu izskatīt lietu un pieņemt nolēmumu.

Vienai personai 2016.gadā ar tiesas lēmumu tika nodibināta pagaidu aizgādība, Bāriņtiesa šai personai iecēla pagaidu aizgādni. Vēlāk šinī lietā tiesa personai nodibināja aizgādību.

Aizgādība var tikt nodibināta arī mantojumam, ja mantojuma atstājējam piederējis uzņēmums vai saimniecība, un tā darbība jāturpina līdz brīdim, kad mantiniekiem apstiprinātas mantojuma tiesības. 2016.gadā četras persona tika ieceltas par aizgādni mantojumam un divas personas no tām atlaistas no mantojuma aizgādņa pienākumu pildīšanas, jo tika nokārtota mantojuma apliecība.

Kopā 2016.gada nogalē ir 9 aktīvās aizgādības lietas.

Bāriņtiesa ne retāk kā vienu reizi gadā apseko aizbildņu ģimenes un aizbildnībā esošos bērnus, par ko noformē dzīves apstākļu apsekošanas aktus un sarunu protokolus, kuri glabājas aizbildnības lietās. Aizbildņiem līdz katra gada 1.februārim Bāriņtiesā ir jāiesniedz norēķins par aizbildnības pārvaldību un līdzekļu izlietojumu. Bāriņtiesa uzraudzības ietvaros vismaz reizi gadā pieprasa ģimeni raksturojošu informāciju, tai skaitā izglītības iestādēm un ģimenes ārstiem, par to vai aizbildnis pienācīgi rūpējas par saviem aizbilstamajiem, jo aizbildnis – persona, kura iecelta vai apstiprināta Civillikumā noteiktajā kārtībā, lai nodrošinātu bērna tiesību un interešu aizsardzību, aizbildnis aizvieto aizbilstamajam vecākus, kā arī pārstāv bērnu personiskajās un mantiskajās attiecībās.

Bāriņtiesu likums paredz to, ka bāriņtiesai ir tiesības ar bērnu vai aizgādībā esošu personu veikt pārrunas bez citu personu klātbūtnes. Tāpat Bērnu tiesību aizsardzības likums un citi normatīvie akti paredz, ka visās lietās, kas saistītas ar bērna tiesību nodrošināšanu, iespēju robežās ir jānoskaidro bērna viedoklis.

Nepilngadīgo mantas lietu pārraudzība

Bērniem var piederēt naudas noguldījumi kredītiestādēs, nekustamie īpašumi vai kustama manta. Bez bāriņtiesas atļaujas, vecāki vai aizbildņi ar nepilngadīgo mantu rīkoties nedrīkst. Katru gadu bērna vecāki vai aizbildņi atskaitās bāriņtiesai par bērna mantas pārvaldību, iesniedzot gada norēķinu. Bāriņtiesa pārbauda šī norēķina pareizību, ja nepieciešams pieprasot ziņas attiecīgai institūcijai.

Nepilngadīgo mantas lietās 2016.gadā tika pieņemti lēmumi par atļauju izņemt naudu no bērnu pilngadības krājkontiem, tika dota atļauju pārdot nepilngadīgajam piederošo automašīnu, mantotos medību ieročus u.c.

2016.gadā tika ierosināta viena bērna mantas pārvaldības lieta.

Kopā 2016.gada nogalē ir 12 aktīvās lietas par bērnu mantas pārvaldību.

Citas lietas

Lai efektīvāk nodrošinātu bērnu tiesību un interešu aizsardzību, Bāriņtiesa 2016.gadā uzsāka starpinstitūciju sanāksmes kopā ar Sociālo dienestu, lai uzlabotu situāciju novadā, strādājot ar ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana.

Adopcijas lietās pieņemti divi lēmumi – viena adopcija tika izbeigta, jo adoptētāji savu prasību atsauca, otrā gadījumā adoptētāju pirmsadopcijas aprūpē tika nodots bērns uz pus gadu.

2016.gadā bāriņtiesā notika 36 bāriņtiesas sēdes. Bāriņtiesa piedalījās 31 tiesas sēdēs (viena reize Daugavpils tiesā, divas reizes Aizkraukles rajona tiesā, pārējās - Jēkabpils rajona tiesā) – gan kā prasītāji, gan kā atbildētāji, gan kā trešās personas, kur tiek risināti jautājumi par bērnu dzīvesvietas noteikšanu, saskarsmes kārtības noregulēšanu, pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kā arī krimināllietās, kur cietušie ir nepilngadīgie.

Bāriņtiesa veic arī citas funkcijas, vadoties no starptautiskajiem un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem (Civillikums, Bāriņtiesu likums, Bērnu tiesību aizsardzības likums, u.c.).

Bāriņtiesa pieņēmusi lēmumus arī citos gadījumos - sniedz atzinumus pēc tiesu pieprasījuma, kas ir ļoti laiktelpīgs process, vecāku strīdos par nodokļu atvieglojumiem par bērniem, par ģimenes valsts pabalsta izmaksu, ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu saskarsmes ierobežojumiem ar vecākiem.

Sniegta palīdzība gadījumos, kad vecāki nolēmuši vērsties tiesā ar prasības pieteikumu pagaidu aizsardzībai pret vardarbību. Šis pieteikums nozīmē, ka no ģimenes tiek izolēta vardarbīgā persona, vardarbībā cietušajam vecākam un bērniem paliekot dzīvesvietā. Likums nosaka, ka dzīvesvieta jāatstāj varmākam, policijas noteiktajā termiņā un uzraudzībā paņemot tikai sadzīvei nepieciešamāko. Prasības pieteikumā pagaidu aizsardzībai pret vardarbību paredzēti arī citi ierobežojumi- aizliegums kontaktēties ar cietušo personu, aizliegums tuvoties un uzturēties noteiktās adresēs.

Bāriņtiesa veic ģimeņu apsekošanu arī kopā ar sociālo dienestu, notiek intensīva sadarbība ar policiju (gan nepilngadīgo lietu inspektoriem, gan citāda veida policiju), ar psihologiem, ar citām bāriņtiesām. Tika izsniegti norīkojumi bezmaksas psihologa konsultāciju saņemšanai ģimenēm krīzes situācijās, pamatā pie Jēkabpils psihologa, bet vienā gadījumā vecāks pēc savas izvēles devās uz Madonu pie bezmaksas psihologa.

Bāriņtiesu apliecinājumi

Nemot vērā, ka Krustpils novadā nav notāra, Bāriņtiesa Civillikumā paredzētajos gadījumos sniedz palīdzību mantojumu lietu kārtošānā, gādā par mantojuma apsardzību, kā arī izdara apliecinājumus un citus Bāriņtiesu likumā noteiktos uzdevumus, nodrošinot pakalpojumus Krustpils novada iedzīvotājiem (darījuma akta projektu sagatavošana, apliecināšana, testamentu sastādīšana un atsaukšana, pilnvaru sagatavošana, apliecināšana un

atsaukšana, kopiju, norakstu, izrakstu pareizības apliecināšana, nostiprinājuma lūgumu sastādīšana, parakstu apliecināšana u.c.).

Kopā veikti: 423 apliecinājumi (Atašienes pagasta pārvaldē - 125 apliecinājumi, Mežāres pagasta pārvaldē - 31 apliecinājumi, Kūku pagasta pārvaldē - 120 apliecinājumi, Krustpils pagasta pārvaldē - 27 apliecinājumi, Variešu pagastā - 94 apliecinājumi un Vīpes pagasta pārvaldē - 26 apliecinājumi). Kopsummā iekasējot valsts nodevu Krustpils novada budžetā: 3192.40 EUR

Bieži vien darījumu dokumentiem, kuri tiek sagatavoti Bāriņtiesā ir jāiegulda liels darba apjoms. Sagatavojot dokumentu projektus, tiek pārbaudītas datu bāzes par personām, par īpašumiem, kā arī to vai persona ir mūsu novada iedzīvotājs un vai personai ir rīcībspēja. Par ziņu pārbaudi datu bāzē atsevišķas nodevas netiek iekasētas. Daļa dokumentu tiek vesti pie cilvēkiem uz mājām, par ko papildus maksa netiek iekasēta.

Papildus iedzīvotājiem tika sniegta palīdzība prasības sniegšanai tiesā par uzturlīdzekļu piedziņu (tiek sniegtas mutiskas konsultācijas un bezmaksas sagatavoti prasības pieteikumi), sniegtas bezmaksas konsultācijas par paternitātes noteikšanu, apstrīdēšanu, laulības šķiršanu, mantojuma nokārtošanu, bērnu dzīvesvietas noteikšanu.

Pēc vecāka lūguma tika sastādīts 1 (viens) mantojuma saraksts.

Arhīvs

Bāriņtiesai ir savs arhīvs, kurā glabājas pastāvīgi, ilgtermiņa, īstermiņa glabājamās lietas, adopcijas lietas, testamenti, darījumi, pilnvaras u.c. dokumenti. Bāriņtiesā ir reģistrācijas žurnāli, kuros regulāri tiek aktualizēti ieraksti par uzsāktajām lietām, par lietas virzību un par lietās pieņemtajiem lēmumiem.

Ar Jēkabpils zonālo arhīvu 2016.gadā tika saskaņoti uzskaites saraksti par 2013.-2014.gadu, iesniegta Krustpils novada bāriņtiesas arhīva pase.

Bāriņtiesas priekšsēdētāja

D.Telšinska

Telšinska, 65237612